

„Edinost“

Izšla ob 6. uri zvečer. Razen sedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 17 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročilo se urez priloženo naročnino se urezavo ne vrata.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo pomembne številke po 6 stotink (3 svč.); listne Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglašaj

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašaj itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne/frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravništvo. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Važnost Trsta.

I.

Kar je v naravi, kar koreni v dejstvih, kar tako rekoč raste iz obstoječih odnošajev ven, to se pojavlja zopet in zopet z elementarno silo. Pred tem si moreš zatiskati oči, ali čim si pogledal zopet, že vidiš pred seboj resnico; to moreš potajevati, tajiti, zanikati, ali, hočeš nočeš, moraš slednjič vendar pripoznati, da je; ti se moreš truditi kolikor hočeš, da bi preziral, slednjič moraš vendar le kloniti pred tem, kar je, kar obstoji.

Tako je z našim Trstom, oziroma z njega važnostjo. Naše mesto je velike svetovne važnosti v dvojnem pogledu. Važno je kakor trgovinsko mesto, torej v svetovno trgovinskem, narodno-gospodarskem pogledu! In važna je zbog svojega zemljepisnega položaja, v političnem, v državno-pravnem pogledu.

V dokaz te važnosti našega mesta se ni treba truditi mnogo, ali prav za prav: pravi nič! Saj jo dokazujejo vsakdanji dogodki, saj jo dokazuje fakt, da stezata po njem roko dva svetova, romanski in germanski svet. Saj je Trst glavna točka na programu italijanskega irredentizma, kakor je nedavno in vnovič priznaval, izkoristivši žalostne tržaške dogodke, znani irredentovec Barzilai. Oči vse Italije, oficijelne in neoficijelne, so obrnjene sem čez na vztočno obal Adrije, izlasti pa so uprte v biser, v zaklad ob tem sinjem morju — v naš Trst.

Nič manje poželjivo ne gleda na naš emporij mati Germanija. To nemško poželjenje, to seznanje sem doli je še veliko, neprijetno zgovorneje o važnosti našega Trsta, nego pa italijansko-irredentarske aspiracije. Italijani se morejo vsaj sklicevati na (če tudi le od njih zatrevani, a faktično ne obstoječi) italijanski značaj Trsta in delujejo torej pri mnogih Italijanih morda bolj narodno-idealni vzroki o stremljenju glede na vztočno obal Adrije, nego pa pametno spoznavanje velike trgovinske in mednarodne pomembnosti našega Trsta.

Nemčija pa reklamira Trst za-se, ne da bi imela kako pravico v to ni v etnografiji ni v geografiji! Reklamira ga, ker pozna njega velikansko važnost, ker ve, da je tu ključ veliki svetovni trgovini na Orijentu, in preko trgovine do narodnega in političnega svetovnega gospodarstva. Zato si je Germanija izbrala Trst, rekli bi, izbrala kakor izhodno točko, za izvrševanje velikih načrtov v zmišlu testamenta Bismarckovega in vseh onih

nemških duhov, ki so uverjeni, da je narod nemški poklican za svetovno gospodarstvo, in ki so uverjeni tudi, da ima ta narod dovolj moči za premaganje vseh težav, ki se bodo velikonemskim aspiracijam stavile na pot v njih stremljenju na Orijent. Niso le fantasti to, ampak v narodu nemškem je vseobča ta vera, da jim bo možno Balkan ne le podrediti si politično in gospodarski, ampak tudi narodno asimilirati. V koliko bo ta vera — glede ponemčenja — res izvedljiva, in koliko je le šovinistična, to je drugo vprašanje, s katerim se nečemo baviti tu. Kar pa se do stajе gospodarskega in političnega podrejenja pa ne le da je izvedljiva, ampak se nevarnost tega podrejenja pojavlja bolj in bolj intenzivno, raste in se bliža. Za ta ožil delajo v Nemčiji po stalnih, gotovih, do vseh podrobnosti proračunjenih načrtih, sistematično, organizirano. V to delati roka v roki državna politika in trgovinska oziroma narodnogospodarska politika Nemčije! Ta cilj ima Nemčija tako trdno, nepremišljeno pred sabo, da na to stran ne pozna nikakih ozirov niti do svoje zaveznice — naše monarhije; nasprotno: se svojo zavratno, machiavelistično, brezvestno politiko umeje celo dosežati, da sta se jej tudi naša vnanja in notranja politika vpregli v jarm.

Izhodna točka za izvajanje teh nemških načrtov pa je — kakor smo že rekli — ravno naš Trst. Pribivši to dejstvo bi lahko kar zaključili ta izvajanja. Ker razsodnemu človeku, ki ima oči v to, da gleda, um v to, da opazuje, in možgane v glavi, da si na podstavi takega dejstva more delati zaključke, govori že to dejstvo samo: kolike važnosti je Trst v splošnem svetovnem pogledu. Kamoli za našo državo! In kaj še le za naš mali slovenski narod! In vendar, koliko je še Slovencev, ki ne umevajo te važnosti! Koliko je celó takih, katerim se niti sanja ne, koliko je za nas na igri v tej veliki, gigantski borbi ob vprašanju: čegav bo Trst?!

Ruščina in Slovenci.

I.

Tu pa tam so si izlasti med Čehi, potem pa tudi med Slovenci osnovali posebna društva, takó imenovane »ruske kružke«, z namenom, da bi se v njih društveniki poučevali v ruščini. To dokazuje, da vsaj nekateri Slovenci pripoznavajo potrebo, da bi znali govoriti tudi na ruskem jeziku. Če pa

vedelo za ta smeh; še več: v duši je mrzila tega gosposko-kmečkega Vladimirja, ki je bil kriv, da je prekrasni nje načrt pokvarjen; mrzila je slednjič tudi svoje lastno rodno dete, ker je po Luciji hotela povrniti v hišo prejšnje izobilje, ali Lucija je strastno ljubila mladeniča. Hči je večkrat tako iz-pod očesa opazovala svojo mater, da bi prodrla v tajno njene duše, ker je Klara od zaroke sem bila čudno molčeča, črna in čudna; enkrat je Lucija celo zaklicala:

»Mamica! Povej za Boga, kaj ti je?«

»Meni? Nič!« je odgovorila Klara.

»Ne, ne, ne! Nekaj te boli. Vidim to. Tvoje neveselje mi je v žalost, uprav sedaj, v ta čas, ko je moja sreča odločena.«

Gospa Dobranička ni odgovorila nič.

»Daj, mati, govori!« privila se je Lucija nežno k materi. »Skoro mislim, da ti je žal, ker sem zaročena z Vladimirom. Povej, zakaj se ne veseliš z mano?«

»Veselim! Veselim!« je odgovorila Klara zlovoljno, pahnivši hčer od sebe. »Prosim te, idi, ti govoriš preneumno.«

Lucija ni vpraševala dalje; to neljubeljivo

gledamo, kakó se učé ruščine med drugimi narodi, so Slovenci le preveč zaspani v tem pogledu. Nejrže mislijo, da znanje ruščine je potrebno le za zunanji blišč, za parado, kakor to velja o tistih slovenskih gospicah, katere dajajo v kake učne institute, kjer se ubijajo z učenjem modernih zapadnih jezikov: V teh zavodih je namreč moda, da počujejo učenke v francoščini, tu in tam angleščini, italijansčini in, seveda, pred vsem v nemščini. Takó zvana družba evropskih mest in tudi trgov in gradov zahteva, da gospice in gospé, dobro ali slabo, gladko ali nepravilno, govore vsaj francoščino; nemščina se v Avstriji v taki družbi umeje sama po sebi. Vse te znanje tujih jezikov je nekaka trajna moda, večinoma brez prave praktične potrebe. Ta novodobna šega med imovitišimi sloji škoduje posrednje učenju ruščine tudi med Slovenci. Očetje in matere dobrih hiš si mislijo, čemu bi posnemali modo tudi gledé na učenje ruščine!

V Avstriji je pa še obči zadržek. Ruščina je v pravem pomenu odpuhmeta iz šolskih predmetov. Če izvzamemo vojaške šole in orientalnó akademije, kjer iz posebnih praktičnih razlogov poučujejo kakor predmet tudi ruščino, se ta jezik zanemarljivo celó na vseučilišnih in tehnikah, in kar se vrši na korist učenja ruščine, je toliko kakor nič.

V tem, ko velike zapadne države, izlasti pa Nemčija, skrbé, da se znanje ruščine širi ne le med vojaštvom in učenci praktičnih šol, pa v Avstriji uvrščajo med učne predmete, recimo, srednjih šol, rajši vse druge moderne jezike, nego pa ruščino. In vse to se godi v veliki državi, v kateri je večina prebivalstva slovenska, in katera ima največih praktičnih potreb za občenjenje s Slovani zunanjih držav. Državniki dobro vedó, da bi se Slovani avstro-ogrski igraje učili ruskega jezika, in da so tudi neslovanski narodi našega cesarstva navezani na občenjenje s sosednjimi slovanskimi državami in narodi; kljubu temu pa se državniki, pred vsem naučna ministerstva, ne zganajo, da bi popolnila učne načrte s predmetom ruskega jezika.

Zakaj se zanemarljivo ta predmet, je pač Slovencev dobro znano; in znano jim je celó to, kake težave se delajo tedaj, kekar si hočemo pomagati sami, torej zasnovati društva, politično popolnoma indiferentna, kakoršna so »ruski kružki«.

Že postopanje vlad samo bi nam moralo dokazovati posredno, da v učenju ruščine ne more tčati samo moda ali paradnost, temveč

pehanje je živo užalilo njeno deklško srce, deklica je uganila — in v tej dobi ženske najbolj uganjujejo — da ni po volji svoji materi. Ta je bila prva senca za prvih vedrih dni ljubavnega blaženstva.

Vladimir je odslej pogosteje prihajal v Dobraničovo hišo in je bil svetu javno predstavljen kakor Lucijin zaročnik. Kolomanove lekeje so bile sedaj seveda nekoliko krajše, ker se razgovoru ljubezni boče polno časa. Za-se se je učil Vladimir jako mnogo, da doseže svoj cilj, kajti stariši so se bili dogovorili, da bo poroka še le potem, ko si Vladimir dobi kako mesto, a trebalo je skrbeti, da se Luciji tako ali tako pripravi kaka oprema.

»Naj bo kakor hoče«, je rekla Klara nekoč svojemu možu, »ko že svojo jedinico možiš s tem mladičem, je vendar ne boš puščal iz hiše kakor kako beračico, da se nam ne bodo ti gospodski kmetje še rogali. Preskrbi še teh nekoliko bornih goldinarjev; to je itak edino, kar daješ Luciji.«

Dogodilo se je, da je v tem času teta Pavlina zopet obiskala Dobraničeve. Dobra-

mekaj zaresnega, realnega. To realnost si hočemo nekoliko ogledati s stališča slovenskih potreb, katere se na to stran zlagajo s potrebami vseh zapadnih Slovanov, torej ne le Čehov in Slovencev, temveč tudi Poljakov, Slovakov in Hrvatov, da ne omenjamo lužičkih Srbov. Drugi Slovani namreč rabijo cirilico v svojih literaturah in se bolj ali manje sami učé ruščine. Posebno v Bolgariji, Srbiji in pa Črni Gori se od kraja učé ruščine po šolah in se vezbajo v njej zunaj šole. Potreba in korist znanja ruskega jezika se nam kaže gledé na praktične dobičke, gledé na popolnjenje našega znanstvenega in leposlovnega naobraženja in gledé na okrepjenje pravega slovanskega duha v misljenju in izražanju v materinščini.

Iz podrobne razprave o državnem proračunu.

(Govor posl. V. Spinčiča v seji zbornice poslancev dne 4. marca 1902.)

(Dalje.)

Gospodarske stvari.

Kar se dalje dostajе gospodarskih stvari, je že moj prijatelj in tovariš, dr. Ploj, v svojem zadnjem govoru omenjal pripoznavši, da je ministerstvo privolilo nekaj zneskov za lajšanje bede v Istri. Žal, da je bilo in je še mnogo občin v bedi, ki niso, žal, dobile nikake podpore, mnogim pa je, žal, ta podpora prišla prekasno — čisto minevajo mesece, predno se bodo trpečim z Dunaja naznanja podpora — in žal, da se o tem čisto postopa strankarsko-politiški.

Ne zadošča pa, ako se pomaga, ko je beda.

V nekem poročilu na vlado v stvareh bede je bilo rečeno, da je v večih okrajih Istre trajna beda. Nasproti taki bedi bi se morale vendar bolj poštevati gospodarske razmere, graditi bi morali več cest, izvesti vodnih cest in tudi osuševanj.

Jaz moram vse opaziti tu, da niti delo, dovoljeno v tej zbornici morda že pred ôtimi leti in vsprejeto od vlade, namreč izboljšanje ceste pod Pazom v okraju Pazin, malo delo, ni bilo izvedeno dosedaj, kolikor je meni znano, baje zato ne, ker nedostajе tehničnih moči.

O tem opisovanju gospodarskih razmer se hočem dotakniti še okolnosti, da je pri nas prebivalstvo baveče se z vinogradništvom, izročeno oderuhom in vinski klavzuli, da so naši ribiči izročeni tujim ribičem, da se naši

nič se niti ni brigal zanjo, Klara pa je ta obisk veselil in je zopet ni veselil; Pavlini, jako jezični ženski, je bilo težko govoriti vso resnico; no, vsaj nekoliko je mogla bližnji sorodkinji odkriti težave svojega srea. Neka dne sti sedeli Klara in Pavlina sami na vrtu, prvokrat sami.

»Ti možiš torej Lucijo?« je vprašala teta.

»Da«, je rekla Klara zamolklo.

»S kom?«

»Z Vladimirjem Milkovičem.«

»Milkovičem? Kaj je ta človek?«

»Za sedaj nič.«

»Nič? Glej, glej, jaz tega ne umejem. Je-li morda bogataš?«

»Ah!« je odrezala Klara, »kakov bogataš! Kaj še! Sin gosposkega kmeta je!«

»Nu, kako je prišlo to? Mojega Repusičea je odbila neumna deklica. To je vsaj nekaj grajščak. Vruha tega si mi vedno govorila, da misliš svoji Luciji preskrbeti bogatega moža, pa si radi tega tudi Repusičea zadosti slabo podpirala.«

(Pride še.)

PODLISTEK

53

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. t. š.

IV.

Tako je torej mislila, tako je snovala Klara. A sedaj? Volja moževa jej je razbila vso osnovo, vso nado: sedaj bo Lucija borna gospa-kmetica, ki bo sita, ki bo pa stanovala v lesenem dvoru, pazila na krave, plačevala težake in bo sama dojila deco. Da, okolo njenega glasovirja bodo pajki pleli svoje mreže, deset polnih let bo ob nedeljah in praznikih nosila svoje edino staroveško krilo, a na somenj se ne bo vozila v elegantni kočiji, ampak v »Noetovi barki«, ki jo je bil kupil Vladimirjev ded. To torej naj bi bila bodočnost njene hčere Lucije plemenite Dobraničeve!

Gospa Dobranička se je sicer smehljala pred svetom, kakor da se raduje na Lucijini sreči, ali ta smeh je odseval z njenega lica kakor slaba solnčna luč na ledu; srce ni

delavci često morajo umikati pred tujimi delavci. (Tako je!)

Dogodki v deželnem zboru.

Prehajam k neki drugi točki, in sicer k dogodkom v našem deželnem zboru, radi katerih tožimo hudo že nad 20 let. Jaz ne vem, ali bi označil to kakor ironijo, ali kakor hinavstvo, da je dr. Rizzi, če se ne motim, dne 30. oktobra m. l. rekel, da vlada vendar ne more trditi, da bi deželnozborna večina v Istri zlorabljala svojo moč nasproti manjšini, da bi sploh zlorabljala svojo moč, ali da bi namerjali zlorabljeni jo, čemur je dostavil nekako, da v dveh drugih deželnih zbora, kjer so Italijani v manjšini, vlada ne jemlje tako v obrambo manjšine, kakor jemlje slovensko manjšino v deželnem zboru istrakem.

Kaj je to drugega nego zlorabljanje moči večine, ako se uničujejo izvolitve poslancev, izvoljenih povsem zakonito, da, celo jednoglasno? Kaj je to drugega, nego zlorabljanje moči večine, ako so v letu 1895 moji izvolitev odobrili, a ono mojega tovariša Kozulića, ki je bil izvoljen istega dne, v istih volilnih krajih in na istem volilnem činu, pa uničili?!

Kaj je drugega nego zlorabljanje moči večine, ko se je to storilo z namenom, da ta drugi poslancev ne bo izvoljen članom deželnega odbora?! Kaj je dalje drugega, nego zlorabljanje moči večine, ako večina deželnega zbora vse volilne akte slovenskih poslancev izroča verifikacijskemu odsedu, tudi če niso bili predloženi nikaki protesti, dočim ne dela tega gledé italijanskih poslancev?! Kaj je, gospó! moja, drugega nego zlorabljanje moči večine, ako so bile izvolitve treh poslancev, dokler so bili še tam, uničene in so se v in izven deželnozbornske dvorane takó dolgo prirejale demonstracije, dokler niso bila ostala šestorica slovenskih poslancev prisiljeni zapustiti deželni zbor in kraj in da so potem ostali štirje italijanski poslanci kmečkih občin proti osmero slovenskih poslancev kmečkih občin izvolili člana v deželni odbor, in da ta član deželnega odbora ostaja tam skozi šest let, sedaj od leta 1895 ali 1896?! (Čujte! Čujte!)

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 17. marca 1902.

Jugoslovani in Italijani.

Tudi »Parlamentar« se bavi s tistim govorom profesorja Barz. lottija, katerega smo tudi mi prinesli v izvadku in v katerem je avktor svaril Italijo, naj bo lojalna nasproti Avstriji, naj ne kokerira z dvozvezo, izlasti ne z Rusijo, ker bi s tem izgubila prijateljstvo Anglije. Na izrek Barzelottijev, da bi sa, ako bi se Italija približala Rusiji, sovražstvo Jugosl. proti Italijanom še poostriilo, odgovarja »Parlamentar«: »Zmisl tega utemeljevanja je jako tenan. Nasprotstvo Slovanov na jugu ni naperjeno proti Italiji ali proti italijanskemu narodu, ampak izključno le proti italomanom in proti irredenti, ki bi hotela slovenske dežele priklopiti k Italiji, da bi jih poitalijančila in za Slovanstvo narodno uničila. S Slovani postopajo Italijani v Primorju že leta tako, da si prvi nikakor ne morejo želeti usode, ki bi jih doletela v Italiji. Italijanska irredenta je v akciji ravno zato, ker hoče pokusiti s teritorijalnimi in narodnimi pridobitvami na račun Slovanov. To je gonilna sila irredente. Jasno je torej, da jej pojde na roko — Anglija, ne pa — Rusija«.

Glasovanje o dispozicijskem fondu.

Mi torej lahko zaključimo. Kar smo želeli in kar smo hoteli reči v obrambo svojega stališča, smo povedali. Za onega, ki je bil pristopen našim izvajanjem, zadošča: oim pa, ki se že a priori zapenjajo gori do vratu pred vsakim dokazilom od naše strani, bi govorili zastoj. Teh ne prepričamo nikdar. Tudi nismo bili tako najvini niti za hip, da bi se nadejali, da jih prepričamo. Ni nas torej zadelo nemilo, ko smo videli, kako na kratko roko je bil zavrnjen vsaki naš argument od prizadete strani. Kar obžalujemo, je le, da se tudi to pot ni hotelo verjeti v stvarnost našega stališča, marveč so se nam podtikali razlogi antipatije, animoznosti, katere je neki list označil na kratko s tem, »da bi mi radi naprednjake v žlici vode vtopili.« Mi smo ravno to posebno povdarjali, da to ni bila prilika za manifestiranje ni naprednega ali liberalnega, ni konservativnega ali klerikalnega stališča. To mnenje smo utemeljili z zgovornimi izgleđi, posnetimi iz glaso-

vanja v zbornici. Kako naj bi potem sami manifestirali svoje nasprotstvo proti liberalcem, torej manifestirali svoje »klerikalno« stališče?! Tudi se nam je spočitalo, da smo hoteli, naj se naprednjaki uklonejo pred klerikalci, da jim slede, da naj plešejo kakor klerikalci hočejo, da smo torej — na kratko povedano — hoteli, naj naprednjaki delajo klerikalcem štafažo. Kako krivo domnevanje! Tega nismo hoteli, tega nismo zahtevali, kakor ne bi zahtevali, da ob taki priliki klerikalci delajo liberalcem štafažo! Mi smo le želeli, da bi bili vladi izjavili svojo sodbo o nje postopanju, vsi, soglasno, ne eden nad ali pred drugim, ampak drug poleg drugega, kakor enakopravni in enakoveljavni zastopniki skupnega naroda slovenskega, in da bi v tem tudi pred prijatelji našimi pokazali, da smo sicer ločeni v gotovih stvareh, ali jedini, ko skupni interese naroda zahteva tako. Če bi bili klerikalci glasovali za dispozicijski fond, pa bi bili mi — vernjite nam! — istotako — liberalni, da bi jih grajali.

Kriza v Italiji rešena. Kakor smo bili sporočili, kralj ni vsprejel ostavke Zanardelli-jevega kabineta, ter se je ministerstvo vsled tega v soboto zopet predstavilo zbornici, katera je dosedanjemu kabinetu izrekla zaupnico z 250 glasovi proti 158. Splošna sodba je, da bi bil ponoven poraz in eventualen pad Zanardelli-jevega kabineta vsodepelen za Italijo, ker bi mu bilo težko najti primerne naslednika. K sobotnemu vspehu sta mnogo pripomogla Giolittijev in Zanardelli-jev govor. Govori se, da se v ministerstvu zgrade neke spremembe ter da vstopi tudi eden socialist v ministerstvo in sicer posl. De Marinis, kateri prevzame portfelj ministerstva javnih del.

Vojna v južni Afriki. Še vsakokrat, kadar so Angleži doživeli znatne nevspehe na južnoafriškem bojišču, govorilo se je o spremembah v vrhovnem poveljništvu in so se te spremembe tudi faktično izvršile. Tako je Bullerju sledil Roberts in Robertsu Kitchener. Sedaj je začelo tudi s Kitchenerjem korenito iti navskriž in zopet se govori o spremembi vrhovnega poveljništva. O odstopu lorda Kitchenerja se je sicer že večkrat govorilo, ali Kitchener je ostal še dalje na svojem mestu; sedaj pa vse kaže, da se mu je slednjič vendar močno omajalo stališče in da pride drug angleški general na njegovo mesto. Takoj po porazu lorda Methuena prišla je v svet vest o potovanju maršala Wolseley-a v južno Afriko. Seveda so angleški oficijelni viri zatrjevali, da je to Wolseleyovo potovanje popolnoma privatnega pomena ter da odpotuje isti v južno Afriko radi nekih zasebnih opravil. Čudno je že to, da ima angleški maršal taka opravila v južni Afriki —, da mora osebno tam biti, še bolj čudno pa je, da mora Wolseley ravno sedaj, neposredno po Methuenovem porazu »radi zasebnih opravil« odpotovati v južno Afriko. Tako oficijelno poročilo o »zasebnih opravilih« je gotovo prav lepa — oficijelna laž. Ta »zasebna opravila« se marveč na različnih mestih različno razlagajo. Jedni pravijo, da pojde Wolseley v južno Afriko radi tega, da se na licu mesta prepriča o Kitchenerjevi, oziroma Methuenovi krivdi na zadnjih nevspehih; drugo trdijo, da si bo s Kitchenerjem delil vrhovno poveljstvo in sicer tako, da ostane Wolseley v Pretoriji, Kitchener pa da bo osebno vodil boj; nekateri pa hočejo vedeti, da postane Wolseley Kitchenerjev naslednik, ter da prevzame sam vrhovno poveljništvo in bržkone bo to slednje mnenje najbolj pravo. To mnenje potrjuje tudi ona verzija, ki govori o razdelitvi vrhovnega poveljništva, ker, ako bo maršal Wolseley vodil vojno iz Pretorije in ako bo Kitchener »osebno« vodil čete na bojnem polju, je jasno, da bo Kitchener poveljeval le jednemu delu angleške vojske, med tem, ko bo Wolseley faktični vrhovni poveljnik. Slednjič naj omenimo še verzijo, da je Wolseleyu naloga stopiti z voditelji Burov v dotiko in — morebitna pogajanja. Naj bo pa slednjič tako ali tako, to jedno je gotovo po odpotovanju lorda Wolseleya, da so namreč Angleži spoznali, da je bilo njihov dosedanji vojevanje zgrešeno, da ne pojde več tako dalje in da treba kreniti na druga pota.

Tržaške vesti.

Učiteljska imenovanja v tržaški okolič. Muničipalna delegacija pomaknila je iz II. v I. plačilni razred gg. učitelje Štefana

Ferlugo na Opčinah, Frana Martelanca na Katinari, Ferda Starca v Barkovljah in Ivana Daneva na Opčinah.

Kdo bo škof v Trstu? V kolikor smo obveščeni mi, deluje njeg. eminence kardinal Missia vztrajno na to, da bi mons. Nagel vsprejel kandidaturo za tržaško škofovsko stolico. Možnost je, da se mu to posreči. Ali mons. Nagel da zahteva slovenskega pomočnika in za to mesto je baje določen — kanonik Martellanz.

Slovenecem ne treba slikati, kako bi jim bilo potem, ako jim povemo sledeče:

O učenosti g. kanonika govore njegova šolska spričevala, med katerimi bi zastoj iskali onega o položeni maturi.

O plemenitosti njegovega čutstvanja bi mogle kaj povedati naše dame, ki so ga prosile daru za našo siromašno šolsko dečo.

O njegovem rodoljubju govori njegovo delovanje v Škedaju, pri sv. Antonu starem in sedaj pri sv. Justu. Z ničemer bi ga morda ne razžalili bolj, nego, ako bi mu rekli, da je Slovenec.

O njegovi dukovno-pastirski sposobnosti in ljubezni do Slovencev pa govori njega zadnji nastop v Riemanjih.

Toliko z naše strani. V pojasnilo, kako sodijo o njem z italijanske strani, pa bodi povedano naslednje:

Po Trstu se je bil med duhovščino raznesel glas, da utegne postati oa škof in ne samo pomočnik. Ta glas je tako vznemiril italijanske duhovnike, da sta dva njih hitela k kapitularnemu vikarju Petroniju z izjavo, da odložita kolar, ako bi se to zgodilo. Ko pa ju je g. Petronio pomiril, zatrdivši, da bi bil kanonik Martellanz pomočnik samo za slovenske vernike, sta se sladko nasmejala in odšla.

Italijanski ukaz v Riemanjih. Zadnji »Slovenski list« piše:

»Mi smo že o dogodku z bratovščino sv. Cirila in Metodija v Trstu pojasnili svoje stališče glede tržaških cerkvenih razmer. Takrat je tudi »Slovenec« dejal in na tem stališču tudi mi še danes odločno stojimo: »Mi sicer nimamo dolžnosti dajati v tem pogledu kaka navodila, zato je poklicana pristojna višja oblast, vendar pravico pa imamo in dolžnost, da vsakomur, tako tudi duhovnu kličevo v spomin njegove dolžnosti katoliškega duhovna, ki mora biti duhovni pastir vsem svojim vernikom, ki mora v Trstu objemati z isto ljubeznijo slovenske kakor laške katoličane. Aho bi duhoven iz narodnostne strasti postopal drugače, tedaj bi ne bil katoliški duhoven, marveč naroden fanatik, kar pa je v polnem nasprotju z njegovim svetim zvanjem.« Na istem stališču stojimo tudi mi, ako se obstinirno vest, katero prinaša »Edinost«. »Edinost« piše: G. kapitularni vikar je poslal v Riemanje (v Riemanje, prosimo!) svoj ukaz v italijanskem jeziku, njega slovensčine zmožni odposlanec je začel ta ukaz slovenskim Riemanjem čitati v italijanskem jeziku in se je na prigovarjanje Riemanjev odrezal: »Vi imate pravico govoriti slevensko, a škofov namestnik ima tudi pravico v Riemanjih govoriti italijanski« -- Za sedanje razmere v Riemanjih bi bilo tako postopanje več nego neumestno! Skrajni čas je že, da se »delovanje« kapitularnega vikarja Petronija omeji, ker njegovo delovanje kaže, kako bi navlaš hotel nagajati tržaškim Slovencev. Ali ni nobenega moža nad Petronijem?«

Mi odgovarjamo na to: da, nad Petronijem je mož in ta je — Missia. A o njem gredo glasovi, da mu u g a j a t a Petronijeva politika in odločnost. »Slovenskemu listu« pa kličevo v spomin žalostno resnico, da je Missia politični voditelj konservativne slovenske stranke na Kranjskem in Goriskem in da snuje tako stranko tudi v Trstu in v Istri.

Zato nivoč nislouenskih ni hrvatskih duhovnikov odmorja vse do Buzeta.

Pojasnulo in prošnja. Ker se dogaja, da je ta ali oni obveščen, da je njega priziv v stvari domovinske pravice nerešen, oziroma, da je proti več prizivom, povoljno rešenim po slav. ces. kr. namestništvu, mestni magistrat uložil priziv na ministerstvo — naznaujamo vsem oaim, katerih se to vprašanje tiče, da naj bodo povsem mirni, ker je izključeno, da bi ministerstvo ugodilo magistratovim neutemeljenim prizivom. Stvar se res zavleče nekoliko, ali konečno morajo biti vsprejeti vsi oni, ki dokažejo, oziroma, ki so dokazali, da bivajo nad 10 let v tej občini, ali niso bili kriminalno kaznovani in ki

niso uživali rednih podpor ali miloščin v zadnjih 10 letih.

Za udove in otroke onih, katerim so umrli možje, oziroma očetje, predno so bili tu 10 let, ni za sedaj nobene pomoči. Ti morajo čakati, dokler si sami priposestevujejo domovinsko pravico.

Ker si želimo napraviti seznam vseh novih Tržačanov, kateri so zadobili domovinsko pravico na podlagi novega domovinskega zakona, prosimo vse naše nove Tržačane, da nam prinesejo pokazat dotične dekrete, izdane jim od mestnega magistrata.

Uradne ure so od 6. do 8. ure zvečer vsaki dan in od 9. do 10. ure ob nedeljah in praznikih.

Urad političnega društva »Edinost«.

Koncert »Slovenskega pevskega društva« v gledališču »Armonia«. Sinočni jubilejni koncert v proslavo 25-letnega delovanja pevovodje gosp. Srečka Bartela je v vsakem obziru daleč presegel vsa pričakovanja in je bil povsem dostojen večeršnjega pomembnega dneva. Gledališče je že samo na sebi podajalo tako krasno sliko, da se zastoj oziramo po kakih primeri v minulosti. Res je, da smo že večkrat imeli priliko gledati v našem mestu mnogo ogromnejše mase našega ljudstva, posebno, ako pomislimo na zadnjo velikansko slavnost »Kola« pri Sv. Jakobu. Kakor pa nam so ta »Kolova« in druge slavnosti imponirale po svoji ogromnosti, tako nam je sinočnja slavnost v sicer ne ravno velikem, a najlepšem tržaškem gledališču, imponirala po svoji izbranosti. Pogled na prenapolnjene lože, v katerih je prevladoval nežni spol in na natlačen parter, bil je naravnost diven. Marsikom se je program sinočnjega koncerta poprej dozdeval nekoliko preobširen, a prepričani smo, da ni bilo sinoči v vsem gledališču nobenega, kateremu ne bi bil le prehitro potekel čas. Obširen opis koncerta podamo prihodnjič, za danes omenjamo le, da so vse točke izbranega programa žele med občinstvom burao pohvalo, navdušenje občinstva pa se je spremenilo v pravi vihar, ko so se slavljence obsipali s evetjem. Bil je to ganljiv moment. Gospod Bartel se je sinoči lahko prepričal, kolike simpatije uživa med tržaškimi Slovenci in kako velika je hvaležnost istih za njegovo dolgoletno, vstrajno in požrtvovalno delovanje na glasbenem polju.

Pomanjkanje stanovanj za delavce in za meščanske srednje sloje postaja v našem mestu od dne do dne občutnejše ter bo to vprašanje kmalu zavzemalo jedno prvih mest v našem javnem življenju. Delavcem in manj premožnim srednjim slojem je res že skoraj nemogoče najti zdravih in cenelih stanovanj. In kljub temu, da so taka stanovanja skrajno nezdrava, mora izdati za ista razmerno prevelik del svojih dohodkov, kar provzroča že hudo gospodarsko krizo. V večeršnjem »Piccolo« smo čitali neko razpravo mestnega svetovalca Gairingerja o tem vprašanju; argumentacija v tej razpravi pa je tako čudna in nelogična, da hočemo v prihodnjih številkah spregovoriti nekoliko o njej.

Za slovensko bogoslužje. Zadnji »Obzor« prinaša, lep temeljit članek, čegar izvajanja so, tudi oziroma na razvoj stvari v naši škofiji aktivne važnosti. Članek dokazuje nepobitnimi podatki, zgodovinskimi dogodki, kako so papeži nam dali in zopet in zopet potrdili to naše pravo. Da, res je — izvaja člankar med drugim — naš narod je prejel krst naravnost iz Rima, ali vera krščanska se mu je učvrstila še le potem, ko sta meden došla učenca Ciril in Metodij. Še le potem, ko je narod začel v svojem jeziku slaviti Boga! Konečna zmaga krščanstva v našem narodu je torej tesno združena s slovenskim bogoslužjem.

V petnajstem veku je bilo staroslovensko bogoslužje v kreposti po vsej Dalmaciji, Arbauji, Bosni, Istri in Banovini. Prvi zagrebški nadškof je bil glagoljaš. Šestnajstega veka pa se je razširilo tudi med Slovence. Hrvatska in Slovenija sti torej legitimni obseg staroslovenskega bogoslužja. Pravica zahteva, naj se naše pravo zopet uvede, kakor je obstalo po dovoljenju Inocencija IV. Protestujoči proti žaljenju, storjenemu našemu imenu, moramo zahtevati popolno vspostavljenje naše stare svetinje. Naš narod se ima na tem, da se je ohranila njega narodna zavest, veliko zahvaliti ravno službi Ložji v narodnem jeziku.

Ona mu je element čvrstosti v verskem in narodnem čutstvu. Ona bo najmočnejša vez med raznokrvnimi brati razne vere. To je tudi vzrok, da naši neprijatelji toli ljuto napadajo slovensko bogoslužje. Ali ta borba mora enkrat zaključiti z zmago pravice in interesu naroda in vere. Ganimo se torej — zaključuje »Obzor« — dvignimo se zložno in energično na obrambo naše svetinje!

Drobne vesti. Poskusa samomora. Iz neke zloglasne hiše v ulici Fico štev. 3 vrgla se je včeraj zjutraj skozi okno 20-letna Natalija C. Zdravnik dr. Rebulli, došel z zdravniške postaje, podelil jej je prvo zdravniško pomoč ter jo dal odvesti v bolnišnico; stanje nesrečnice je zelo nevarno, ker ima na glavi zelo težke rane, poleg tega pa ima še na več mestih zlomljene noge.

Drugi, ki si je hotel včeraj sam vzeti življenje, je 28 letni Ivan V., ki stanuje v ulici Pončana štev. 3. — Sinoči ob 10. uri namreč izpil na svojem stanovanju steklenico strupa. V hipu, ko je prišel zdravnik z zdravniške postaje, bilo je stanje samomorilnega kandidata zelo kritično; kljub temu pa se je zdravniku posrečilo izprati mu želodec. Tudi tega samomorilskega kandidata so odveli v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V torek, dne 18. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Conti 3, pohištvo; ulica Molin grande 16, pohištvo; ulica Media 6, pohištvo; ulica Rivo 28, steklene omarice; Piazza Piccola 2, 200 kosov vezilne priprave.

Vremenski vestnik. Včeraj: topolomer ob 7. uri zjutraj 5.4 ob 2.1 uri popoldne 12.5 C.° — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 7.2.0 — Danes plima ob 0.27 predp. in ob — pop. oseka ob 8.36 predpoludne in ob — popoldne.

Društvene vesti.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu so v družini g. Dragotina Vekjeta pri sv. Mar. Magdaleni spodnji o priliki krsta Milka nabrali med botri in gosti 4 K 30 st.; pevsko društvo »Nabrežina« nabralo v veseli družbi v gostilni g. Caharije 9 K 40 stot.; v družbi ravno istega pevskega društva je nabral socialist, ker vidi, da njegovi sodrugi nimajo namena kaj nabrati, za našo slovensko mladino 7 K 70 stot. — Srčna hvala!

Blagajništvo.

Pevsko društvo »Velesila« v Škednju priredi na belo nedeljo dne 6. aprila t. l. svojo veselico. Program se priobči pravočasno.

Pevsko društvo »Kolo« priredi — kakor že objavljeno — svoj prvi letošnji koncert dne 13. aprila v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je daroval g. Ivan Kokalj 4 krone, kakor globo, ker se v minolem predpustu ni mogel udeležiti plesa »trž. gospa«. Presrečna hvala!

Doneski zavodu sv. Nikolaja: Županstvo Drazgoše 4 K, županstvo Naklo pri Kranju 10 K, g. Sila Fran duh. v Trstu 12 K, županstvo Litija 20 K, Štifar Božidar v Kalugi 2 K, županstvo Černomelj 10 K, posojilnica v Litiji 20 K, Ivančič Ivanka v spomin pok. bratrance 2 K, županstvo sv. Križ Vipava 30 K, županstvo Stari trg pri Ložu 50 K, preč. gg. Fabris kanonik v Trstu 20 K, Črne kanonik 60 K, K. P. T. kanonik 50 K, Sila Jakob katehet 10 K, Budin duh. 2 K, g. a. Purkart Marija 1 K, gč. Kadivec Antonija v Ljubljani 4 K, posojilnica Černomelj 10 K, županstvo Mošnje 20 K, g. Tomsič župnik 4 K, g. Martellanz kanonik 1 K, služkinja Marija tudi 1 K. — Srčna hvala vsem onem, ki so pripomogli do našega doma.

Blagajništvo.

Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi na koncert, ki ga priredi v ponedeljek dne 31. marca 1902. v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah. Petje vodi gospod Ignacij Kozlin. Vspored: 1. D. Jenko: »Napreje«, koračnica, svira orkester. 2. H. Volarič: »Ne zveni mi«, mešan zbor. 3. Parma: »Mladi vojaki«, svira orkester. 4. F. Gerbič: »Bučelar«, deški zbor. 5. Iv. pl. Zajc: »Loriaka ouvertura«, svira orkester. 6. G. Eisenhuth: »Poputnica hrvat skog doma«, moški zbor. 7. Valentinski: »Valček«, svira orkester. 8. Stanko Premrl:

»Z glasnim sumom skora«, mešan zbor. 9. »Vence slovenskih pesmi«, svira orkester. 10. Dr. Vošnjak: »Ne udajmo se«, igra v enem dejanju. 11. Svobodna zabava, med katero igra godba. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina 30 nvč., sedeži I. vrste 20 nvč., II. 10 nvč. Med posameznimi točkami svira c. kr. vojaški orkester pešpolka 97. Čisti dobiček je namenjen »Moški podružnici družbe sv. Cirila in Metodija« v Trstu in za uboge dijake v Pazinu.

Preplačila se z ozirom na dobrodelni namen hvaležno vsprejemaje.

Vesti iz Kranjske.

*** Odgovorno uredništvo »Slovenskega Naroda«** je prevzel gospod dr. Ivan Tavčar.

*** V Idriji** so imeli minoli teden tako silno burjo, da je — kakor poroča »Slovenec« — trgala opeko s streh, pobijala okna in konečno podrta stolp, v katerem gasilci suše svoje vrvi.

*** V Ljubljani** so te dni aretirali tajnika posojilnice v Žužemberku, ker je poneveril večjo svoto hranilničnega denarja, s katerim je iskal sroče na borzi, a je ni našel.

*** Društvo meščanske godbe** v Ljubljani se je razšlo. Tako je naše stolno mesto zopet ostalo brez godbe. Ta nedostatek je posebno občutiti ob raznih narodnih slavnostih, zbok česar je le obžalovati, da je prišlo do razpuščenja.

*** V Mirni peči** na Dolenjskem je tamošnja poštna odpraviteljica poneverila 2000 K. Izročili so jo sodišču v Novemestu. No, govori se pa, da ženska ni bila normalna. Imela je n. pr. včasih 20 do 30 mačk.

Vesti iz Štajerske.

— **Župan v Mariboru.** Aleksander Nagy misli odstopiti. Vsenemci se veselo tega. Tako se »zmerni« umikajo pred nestrpnimi, s čemer pa nismo hoteli reči, da so »zmerni« do nas Slovencev v narodnem pogledu tolerantnejši, nego pa Vsenemci.

— **Kje je Celje?** Celjski podžupan Rakuselj je na nekem »družinskem večeru« nemških obrtnikov zaklical: »V vašem taboru je Celje!« »Süddeutsche Presse« pa dodaja temu vskluku: »Pozabil pa je povdariti, da so ta tabor zgradili in ga vzdržujejo Slovenci iz okolice. Zato naj bi obrtniki ne nastopali tako prononcirano in se dajali označiti kakor »fundament nemštva« v Celju. Časi se spreminjajo in nobena stvar ne traja večno.«

Razne vesti.

Vsprejem v topničarsko kadetno šolo. Vojno ministerstvo je spremenilo učni načrt topničarske kadetne šole tako, da se isti razločuje sedaj od učnega načrta drugih kadetnih šol le po tem, kar je glede na orožje neobhodno potrebno.

Od sedaj naprej veljajo za vsprejem v topničarsko kadetno šolo isti pogoji, kakor za vsprejem v druge kadetne šole in sicer se isto vsprejemajo mladeniči v dobi od 14 do 17 let, ako so vsaj z dobrim uspehom dovršili prve štiri razrede na kaki srednji šoli. Na eventuelne slabe rede iz grščine in latinščine se ne jemlje obzir.

Šolnina za sinove vojakov znaša 24 K na leto, za sinove rezervnih in neaktivnih častnikov, državnih uradnikov in uslužbencev 160 kron za vse druge pa 300 kron na leto. Gojenci kadetne šole so sicer oproščeni vseh drugih stroškov.

Mladičji se tekom 4 šolskih let izobrazijo v vseh predmetih višje realke in zado-bijo poleg tega še ono vojaško odgojo, vsled katere morejo po dovršeni šoli biti kakor kadeti vsprejeti v c. in k. topničarstvo ter pozneje kakor častniki pohajati višje vojaške strokovne šole.

Prošnje za vsprejem v topničarsko kadetno šolo je doposlali do 15. avgusta na komand. topničarske kadetne šole na Dunaju X./2.

Natančnejši podatki za vsprejem v to šolo se nahajajo v knjigi »Aufnahmsbedingungen für den Eintritt in die k. u. k. Cadetenschulen«, katero je dobiti v vsaki kadetni šoli za 40 stotink.

Mattonijeva kislá voda Giesshübler.

S pričetkom spomladi se je začelo zopet jako živahno razpošljati to najizvrstnejšo izmed kislíh vodá. Potreba mineralne kisle vode vsled njenih zdravilnih vplivov na ves človeški organizem zmiraj narašča in moremo pred vsem kakor preloprilavo za zdravljenje v Karlovih, Marijinih, Francovih varih in Toplicah naravno alkalíčno Giesshübler kisló vodo po zdravniškem predpisu priporočiti v vsakdanje uživanje.

Dobro domače zdravilo. Izmed vseh domačih zdravil, katere se rabi za ublaženje bolečin in drgnevaje vsled zmrzovanja, je najboljši Linement Capsici in comp., ki se izdeluje v Rihterjevi lekarni v Pragi. Cena steklenice 40 st., K 1-40 in 2. — Vsaka steklenica jev krasni skatliji in se pozna po znanem sidru.

Mnogokrat se dogaja, da treba iskati in priporočevati dobro sredstvo v obvezanje rane. Za tak namen je najpripravnejše sredstvo, katero ohlaja in ublažuje zdravljene rane proti vnetju: v vsej državi dobroznano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja v Pragi. Ker se mazilo ne pokvari, če tudi se dolgo hrani, se priporoča, da je za vsak slučaj pripravljeno vsaki družini.

Brzojavna poročila.

Sprememba na namestništvu v Zadru. ZADER 16. (B.) Namestnik F. Z. M. baron David se je danes na slovesen način poslovil od uradnikov namestništva. Dvorni svetnik Nardelli je pozdravil poslavljajočega se dolgoletnega šefa s toplimi besedami ter mu čestital v imenu uradništva na povišanju v stan barona. Namestnik se je zahvalil na prirejeni mu ovaciji. Popred že se je poslovil zbor častnikov vodjeni od generalnega majorja Tomičiča.

Baron Fejervary.

BUDIMPEŠTA 16. (O. B.) Uradni list objavlja v neuradnem delu nastopno najvišje ročno pismo: »Ljubi baron Fejervary! Glede Vaše prošnje, naj bi jaz dovolil, da smete uložiti prošnjo za odpuščenje od sedanjega mesta, je, da si v polni meri uvažujem Vašo prošnjo, moja odločna volja, o čemer računam tudi na Vaše patrijotično čutstvo, da svoje koristno službovanje še nadalje posvečate meni in deželi. Budimpešta, 15. marca 1902. Fran Josip I. r.«

Stavka v Lvovu.

LVOV 16. (B.) Kakih 200 delavcev in delavk damske konfekcije so stopili v stavko ter zahtevajo povišanje plačila ter znižanje delavnega časa.

Odposlanstvo 26. avstr.-og. pešpolka v Petrogradu.

PETROGRAD 16. (B.) Odposlanstvo 26. avstr.-og. pešpolka je bilo včeraj vpreleto od imejtelja polka, velikega kneza Mihaela Nikolajeviča.

C. in kr. eskadra na Španjskem.

MADRID 16. (B.) Kraljica regentinja je vsprejela kontreadmirala pl. Ripperja in častnike c. in kr. eskadre.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 17. (B.) Lord Kitchener brzojavlja iz Pretorije dne 16.: Lord Methuen je poslal k meni enega štabnih častnikov z narekovano depešo, iz katere izhaja, da je bila zadnja straža čete na konjih napadena v mraku in premagana, medtem ko so bili transporti volov in mež 10 milj v strani.

Methuen je takoj vso četo na konjih, kolikor jih je imel na razpolago, in 200 pešcev poslal zadnji straži na pomoč. Ko so se konjiki hoteli umakniti do pešcev, so zašli v nered in so potegnili v zmešnjavo vso glavno maso čet na konjih ter so pustili tope brez vsacega varstva.

Lord Methuen je bil zajet z 200 strelici in dvemi topi. Pozneje so se morale udati še ostale čete. Izgube so bile nenavadno velike in streljivo je bilo vse porabljeno. Predaja se je izvršila ob 9. in pol uri zjutraj. Večina Burov je imela angleške uniforme.

Zahvala.

Ob priliki koncerta vršivšega se sinoči v proslavo mojega 25-letnega delovanja došlo mi je od raznih strani, od blizu in od daleč, toliko prisrčnih izrazov resnično prijateljske naklonjenosti, da mi, zalibog, ni mogoče, zahvaliti se zanje dostojno vsem in vsakemu posebej. — Dovoljujem si vsled tega ginjenim srecem izreči tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo vsem udeležencem jubilejnega koncerta, osobito pa vele-

spoštovanemu županu ljubljanskemu g. Ivanu Hribarju in sploh vsem tistim prijateljem in znancem, ki so ob tej priliki celó iz oddaljenih krajev nalašč prihitali v Trst ter so s svojo častno navzočnostjo povišali sijaj sinočnjega večera. — Dalje se iz dna srca zahvaljujem »Tržaškim Slovanom«, slavnemu »Slovenskemu pevskemu društvu« ter svoji preljubi sestri in dragemu svaku na prekrasnih in dragocenih darovih, kakor tudi konečno vsem tistim velebenim prijateljem, znancem, društvom itd., ki so se me blagovolili spominjati s pismenimi, brzojavnimi in osebnimi častilkami. — Moje skromno delovanje ni zaslužilo toliko časti in priznanja in zato mi sinočnji pojavi vsestranskih simpatij tembolj in za vedno ostanejo v neizbrisnem hvaležnem spominu.

TRST, dne 17. marca 1902.

Srečko Bartel.

PRVA TOVARNA

za čopiče in ščetke

Santo d'Angeli

TRST. - Via S. Antonio - TRST

(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlice, ščetk od perja, palice za iztolci prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listníc, novčark, mošnjíčkov itd.

Vse po jako nizkih cenah.

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 X MIZARSKA ZADRUGA V GORICI X
 X z omejenim jamstvom X
 X naznanja slovenskemu občinstvu, da X
 X je prevzela X
 X prvo slov. zalogo pohištva X
 X iz odlikovanih in svetovnoznanih to- X
 X varn v Solkanu in Gorici X
 X Antona Černigoj-a X
 X katera se nahaja X
 X v Trstu, Via Piazza vecchia X
 X (Rosario) št. 1. X
 X (na desni strani cerkve sv. Petra). X
 X Konkurenca nemogoča, kor je blago X
 X iz prve roke. X
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva tržaška tovarna

za izdelovanje ogledal

Čiščenje, zaokroževanje, dekoriranje kristalov in šip. Popravljanje pokvarjenih ogledal ter posrebravanje istih.

== Cene najugodnejše. ==

Aleksander Rocco - Trst.

Tovarna: Pisarna:
 ul. Sette fontane 35. ul. Gelsi 3/a.
 Telefon 941.

Aleksander Levi Minzi
 Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
 TRST
 TOVARNA: ZALOGA:
 Via Tesn, Piazza Rosario št. 2
 vogal (šolsko poslopje)
 Via Limitanes in Via Riborgo št. 21
 Telefon št. 670.
 Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
 Cene brez konkurence.
 ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN FRANKO
 Predmeti postavio se na pa obrod
 ali železnico franko.

Dražbeni oglas

Dne 26. tek. meseca ob 10. uri predp. se bode obdržavala na c. kr. okrajni sodnji v Sežani javna dražba hiše št. 186 gostilna Smrdel. v Sežani. cenjena na Kr. 11.939.

Najmanjši dovoljeni ponudek Kr. 11.293.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priloga svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9- in od 2-4.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvc. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Člasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Napoleoni št. 1
priloga slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priloga svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“
ki sti sbajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna,
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Pekarna in sladničarna Jakob Jellen
v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priloga 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladice. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal u Torrente. Podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3. (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinno po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v različnih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, tinceje od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojeva koža) za celavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.
Citane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter al tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v različnih risanicah in merah za moške in dečke.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime palatno, razne tapcarije itd. Daje tudi na obroke.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refosk črn po 28 nvc., bela rebnla iz Brd po 28 nvc. Za družine po ugodnejših cenah. Opoto iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priloga ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena (vdobi 100 gld. nagrade).

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Fragi

priloznato izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 80 stot. 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljene domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavitki z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Fragi

Elizabetine ulice 5.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo) Begata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Postne naročbe se izvrše takoj. Posiljate so poštne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča **Josip Stantič** čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in službencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. p.jiv. avstr. Lloyd.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse: v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnose 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bieltz, Gablonz, Grade Šibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokument Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne bank-italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kuru.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da esirni cenar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenik tudi malih. Angleške ščetke za čistiti obuvala, neprelomljivi ameriški glavnički, angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete za parfumovanje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé e. kr. častništvo, vladni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kakega penzijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnine, urednostne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.

Obrniti se na **Hinko Giberti**, ul. Canale 7 I

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo cikorijo.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojsenico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovj.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Razprodaja po jako znižanih cenah.

REDKA PRILIKA.

Ker moram v dveh mesecih razprodati dobro poznano zalogo

E. ROTTENBERG, ulica Caserma št. 1, I. n.

obstajejo iz snovij za moške in ženske obleke, najnovejše novosti za spemlad in poletje, izgotovljene obleke za moške in dečke, izgotovljenega perila za moške in gospe, kravate, in ovratnikov, zapestnikov, spojinjih srajc od volne in bombaža, spodnjih hlač itd. Prodajam vse po neverjetno nizkih cenah. Ker so bile cene, katere je držal E. ROTTENBERG jako nizke, se opozarja slavno občinstvo, da so se iste sedaj še bolj znižale in se blago — prodaja sedaj po jako nizkih cenah.

Kdor se hoče prepričati mora poskusiti!

Obiščite manufakturno dvorano ulica Caserma št. 1, I. nadstropje.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priloga se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrim vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ceveh, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjuje se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidične bolečine), odstranjuje se z zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ničvredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje

navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščaja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nvc. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišcu, Krmnu, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošnju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižnadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razposiljajo: lekarne v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenice zeliščnega vina po originalni cenii po vsej Avstro-Ogerskeji poštnineci zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem

Zahteva naj se izrečno

Hubert Ullrich-ovo

Zeliščno vino.

Zeliščno vino ni nikara skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevcega soka 320,0, mane 30,0, koprive, janeža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.